

STRESZCZENIE ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

EFEKTY EKONOMICZNE PROCESÓW KONCENTRACJI W PRZEMYSŁE FARMACEUTYCZNYM

Działalność współczesnych podmiotów gospodarczych odbywa się w warunkach ekonomicznych, które kształtowane są przez procesy globalizacyjne. Procesy te wywierają znaczącą presję na środowisko konkurencyjne, w którym przychodzi działać przedsiębiorstwom z różnych branż. Koncentracja kapitałowa, będąca elementem zwiększania skuteczności działania przedsiębiorstw, stanowi nieodłączną część globalizacji.

Fuzje i przejęcia jako formy koncentracji kapitału, teoretycznie powinny zapewniać skuteczny rozwój podmiotów gospodarczych we współczesnej gospodarce poprzez przyspieszony wzrost i ograniczone ryzyko związane z wchodzeniem na nowe rynki. W praktyce efekty tej działalności bywają zróżnicowane.

W ciągu ostatnich lat, za sprawą fundamentalnych odkryć w naukach przyrodniczych w połączeniu z postępowaniem z zakresu technologii informacyjnych, wzrosło zainteresowanie zagadnieniami nowych technologii w dziedzinie przemysłu farmaceutycznego, co ma odzwierciedlenie w liczbie powstających nowych innowacyjnych przedsiębiorstw startupowych. Z tej perspektywy, przyjrzenie się działalności związanej z koncentracją kapitałową w przemyśle farmaceutycznym stanowi uzasadnienie dla podjętej w pracy tematyki.

Głównym celem rozprawy było rozpoznanie problematyki związanej z przemysłem farmaceutycznym na świecie, a następnie określenie wpływu koncentracji na rentowność publicznych spółek farmaceutycznych na rynku światowym oraz stopy zwrotu z ich akcji.

W części teoretycznej pracy, na podstawie przeglądu literatury ukazano historię rozwoju oraz współczesną działalność światowego przemysłu farmaceutycznego.

W rozprawie podjęto się omówienia problematyki związanej z procesami i motywami fuzji i przejęć. Zaprezentowano efekty fuzji i przejęć w ujęciu historycznym, a następnie ukazano i omówiono statystyki połączeń w ujęciu międzynarodowym. Scharakteryzowano sytuację ekonomiczną branży farmaceutycznej, ukazano tendencje monopolistyczne oraz wpływ regulacji i ochrony patentowej na rynek przedsiębiorstw farmaceutycznych. Ponadto, dokonano prezentacji procesów odkrywania nowych leków oraz pozyskiwania zgód na przeprowadzenie badań klinicznych i dalsze działania związane z wprowadzeniem do obrotu nowych leków.

W części praktycznej rozprawy, na podstawie danych empirycznych ukazano wpływ koncentracji kapitałowej na podstawowe wskaźniki rentowności przedsiębiorstw przemysłu farmaceutycznego. W dalszej kolejności oszacowano wpływ transakcji fuzji i przejęć na stopy zwrotu dla inwestorów posiadających akcje spółek przejmujących. Ponadto wykorzystując dane dotyczące testów klinicznych, zbadano wpływ fuzji i przejęć na działalność badawczo-rozwojową przedsiębiorstw farmaceutycznych.

W wyniku analizy stwierdzono, że w badanej grupie przedsiębiorstw, transakcje fuzji i przejęć miały neutralny lub marginalnie negatywny wpływ na podstawowe wskaźniki rentowności. Wyniki badań nie potwierdziły hipotezy pierwszej, należy więc stwierdzić, że koncentracja kapitałowa badanych spółek farmaceutycznych nie przyczynia się do poprawy ich rentowności.

Analizując rynek fuzji i przejęć przemysłu farmaceutycznego od strony inwestorów, stwierdzono, że rynek spółek farmaceutycznych przejmujących najlepiej reaguje na doniesienia o wezwaniach w okresie dwóch sesji przed i dwóch sesji po ogłoszeniu wezwania. Hipotezę drugą o silnej efektywności rynku należy jednak uznać za negatywnie zweryfikowaną. Można ewentualnie przyjąć hipotezę o słabej lub średniej efektywności rynku, gdyż w okresie 2 dni przed przejęciem oraz przed upływem 30 dni po przejęciu, nastąpiły zmiany stóp zwrotu. Według silnej efektywności rynku powinno się obserwować stopniowe zmiany dodatkowych stóp zwrotu jeszcze przed ogłoszeniem wezwania. Rynek o silnej efektywności powinien charakteryzować się tym, że wszelkie informacje dyskontowane są jeszcze przed ogłoszeniem wezwania.

Uzyskane wyniki, weryfikujące hipotezę trzecią, mówiącą o tym, że przedsiębiorstwa farmaceutyczne przejmują inne podmioty w celu uzupełnienia portfela produktów i technologii w następstwie wygasania patentów, co przyczynia się do wzrostu ilości przeprowadzanych testów klinicznych, pozwalają stwierdzić, że w badanej grupie przedsiębiorstw działalność badawczo-rozwojowa była niezależna od koncentracji kapitałowej w analizowanym okresie.

Ze względu na niewielką ilość dostępnej literatury w języku polskim dotyczącej problematyki fuzji i przejęć w przemyśle farmaceutycznym na świecie, badania empiryczne zaprezentowane w rozprawie posłużyć mogą za podstawę do dalszych studiów nad analizowanym zjawiskiem.

Słowa kluczowe: koncentracja kapitałowa, fuzje i przejęcia, przemysł farmaceutyczny, testy kliniczne, analiza wskaźnikowa